

PWYLLGOR LLYWODRAETHU CORFFORAETHOL

Cofnodion cyfarfod o'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol a gynhaliwyd yn Ystafell Gynadledda 1A, Neuadd y Sir, Rhuthun ar ddydd Mercher, 8^{fed} Chwefror, 2012 am 9.30 a.m.

YN BRESENNOL

Cynghorwyr J.B. Bellis (Cadeirydd), J. Chamberlain-Jones, M.LI. Davies a G.A. Jones. Roedd y Cynghorydd J. Thompson-Hill yn bresennol fel Sylwedydd.

HEFYD YN BRESENNOL

Cyfarwyddwr Corfforaethol: Trawsnewid Busnes ac Adfywio (BJ), Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd (GW), Pennaeth Gwasanaethau Archwilio Mewnol (IB), Pennaeth Busnes, Cynllunio a Pherfformiad (AS), Uwch Gyfreithiwr (LJ), Prif Gyfrifydd (RW), Rheolwr Gwella Corfforaethol (TW), Rheolwr Archwilio (BS), Swyddog Gwella Corfforaethol (IM), Cyfrifydd Technegol (RJ), Swyddog Cynllunio a Pherfformiad Cynorthwyol (CE), Cynrychiolwyr Swyddfa Archwilio Cymru (AV & DO) a Gweinyddwr Pwyllgorau (CW).

1. YMDDIHEURIADAU

Cynghorwyr A.G. Pennington a B.A. Smith.

2. DATGANIADAU BUDDIANNAU

***PENDERFYNWYD** – na chyhoeddodd yr un Aelod unrhyw fuddiannau personol neu niweidiol mewn unrhyw fater a glustnodwyd i'w ystyried yn y cyfarfod hwn.*

3. MATERION BRYN FEL Y'U CYTUNWYD GAN Y CADEIRYDD

Ni chodwyd unrhyw eitemau y dylid, ym marn y Cadeirydd, eu hystyried yn y cyfarfod fel mater o frys yn unol ag Adran 100B(4) Deddf Llywodraeth Leol, 1972.

4. COFNODION

Cyflwynwyd Cofnodion cyfarfod o'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol a gynhaliwyd ar ddydd Mercher, 4^{ydd} Ionawr, 2012.

***PENDERFYNWYD** – derbyn a chymeradwyo'r Cofnodion fel rhai cywir.*

5. STRATEGAETH RHEOLI'R TRYSORLYS

Roedd adroddiad gan Bennaeth Cyllid ac Asedau wedi'i gylchlythyru gyda'r papurau ar gyfer y cyfarfod.

Eglurodd y Prif Gyfrifydd mai pwrpas Datganiadau Polisi a Strategaeth Rheoli'r Trysorlys fu i amlinellu polisi a dull Rheoli Trysorlys cyffredinol y Cyngor, dangos sut fyddai'r Cyngor yn rheoli ei arian a'i fuddsoddiadau am y flwyddyn i ddod, gosod y terfynau ar ei fenthycyca, penderfynu pwy all y Cyngor fuddsoddi â nhw a gosod lleiafswm maint yr arian y byddai'n ei roi o'r neilltu ar gyfer ad-dalu dyled.

Roedd y Cyngor Sir wedi cytuno y byddai'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol yn craffu ar lywodraethu Rheoli'r Trysorlys. Rhan o rôl y Pwyllgor oedd adolygu'r Datganiadau Polisi a Strategaeth Rheoli'r Trysorlys blynyddol ar gyfer 2012/13 cyn eu cymeradwyo gan y Cyngor.

Rhodddwyd ar ddeall i'r Aelodau mai rhai drafft oedd y ffigurau a oedd wedi'u cynnwys yn yr adroddiad ac y byddent yn cael eu diweddarau cyn eu cymeradwyo gan y Cyngor yn seiliedig ar y Cynllun Cyfalaf diweddaraf ym mis Chwefror, 2012.

Rhodddodd y Prif Gyfrifydd grynodedb manwl o:-

- Ddatganiad Polisi Rheoli'r Trysorlys 2012/13.
- Atodiad A – Amlinelliad o sut y byddai'r Cyngor yn rheoli ei arian a'i fuddsoddiadau am y flwyddyn i ddod, ac roedd yn cynnwys manylion yn ymwneud â Datganiad y Ddarpariaeth Lleiafswm Refeniw.
- Atodiad B – Y Dangosyddion Darbodus ar gyfer 2012/13, 2013/14 a 2014/15.
- Atodiad C – Rhagolygon cyfraddau llog ar gyfer Cyfradd Banc Swyddogol y DU a'r gyfradd GILT 50 mlynedd o fis Mawrth, 2012 tan fis Mai 2015.
- Atodiad D - Buddsoddiadau Penodedig ac Amhenodedig, manylion yn penderfynu pwy all y Cyngor fuddsoddi â nhw.
- Atodiad E – Y Rhestr Sofran a Pharti i Gontract a Argymhellir

Cododd Aelodau o'r Pwyllgor nifer o faterion a rhodddwyd yr ymatebion a'r esboniadau canlynol gan y Prif Gyfrifydd:-

- Mewn ymateb i gwestiwn gan y Cynghorydd M.LI. Davies, cyfeiriodd y Prif Gyfrifydd at oblygiadau sydd ar fin dyfod y Bil Lleoliaeth i Awdurdodau Lleol yng Nghymru mewn perthynas â diwygio'r Cyfrif Refeniw Tai.

- Rhodddwyd trosolwg o'r Rhestr Sofran a Pharti i Gontract a Argymhellir mewn ateb i gwestiwn gan y Cynghorydd J. Chamberlain-Jones, ynghyd â manylion yr arian a fenthycwyd i ariannu'r Rhaglen Gyfalaf. Cadarnhaodd y Prif Gyfrifydd fod benthyciadau cyfradd llog uchel tymor hir yn cael eu hadolygu ar hyn o bryd bob 6 mis a chadarnhaodd fod y Cyngor yn bwriadu lleihau ei weddillau buddsoddiadau a dibynnu ar fenthycyca mewnol, ble'n bosibl, yn lle benthycyca'n allanol gan y Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus.

- Cyfeiriwyd at y Dull Rheoleiddiol ar gyfer gwariant cyfalaf â chymorth a rhoddwyd cadarnhad fod darpariaeth yn cael ei gwneud i ad-dalu'r ddyled yn ystod cyfnod penodol o amser. Cadarnhaodd y Prif Gyfrifydd hefyd fod yr arian wedi'i fenthycu gan y Llywodraeth Ganolog tra bod Llywodraeth Cymru'n darparu arian i ad-dalu'r ddyled yn ôl 4% o'r swm sy'n ddyledus.
- Rhoddodd Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd wybod i'r Aelodau fod darpariaeth ar gyfer Hyfforddiant Cyllid Llywodraeth Leol wedi'i chynnwys yn y cynllun hyfforddi i'r Cyngor newydd.
- Mewn ateb i gwestiwn gan y Cynghorydd M.LI. Davies, rhoddodd y Prif Gyfrifydd fanylion y cronfeydd wrth gefn a ddelir gan yr Awdurdod a oedd yn cael eu defnyddio at ddibenion benthyca. Eglurodd fod y meincnod ar gyfer y swm a ddelir wrth gefn, nad oedd yn arian rhydd, wedi bod yn tua 5%, nid oedd hyn yn ddangosydd penodol gan y byddai'r ffigur yn cael ei osod yn unol â mantolenni pob Awdurdod unigol. Cadarnhawyd hefyd na fyddai cronfeydd wrth gefn yn cael eu defnyddio, yn y rhan fwyaf o achosion, i wneud iawn am godiadau yn Nhreth y Cyngor.
- Mewn ymateb i gwestiwn gan y Cynghorydd G.A. Jones ynghylch buddsoddiadau mewn Cronfeydd Marchnadoedd Arian, eglurwyd bod y strategaeth fuddsoddi wedi'i seilio ar derfynau a'r ffactor risg a'r angen am hyblygrwydd.

Yn ystod y drafodaeth a ddilynodd, fe:-

BENDERFYNWYD – yn amodol ar nodi sylwadau'r Aelodau, bod y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol yn derbyn yr adroddiad cyn ei gymeradwyo gan y Cyngor ar 28 Chwefror 2012.
[Richard Weigh i Weithredu]

6. DEDDF RHEOLEIDDIO GWEITHDREFNAU YMCHWILIO

Roedd adroddiad gan Bennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd wedi'i gylchlythyru gyda'r papurau ar gyfer y cyfarfod.

Cyflwynodd yr Uwch Gyfreithiwr yr adroddiad ynglŷn â defnydd Sir Ddinbych o'i phwerau dan y Ddeddf Rheoleiddio a Gweithdrefnau Ymchwilio (RIPA). Dan y ddeddfwriaeth mae'n rhaid i Swyddog Ymchwilio wneud cais ffurfiol i Swyddog Awdurdodi cyn gwneud unrhyw fath o waith gwyliadwriaeth cudd. Rhaid gwneud y cais yn unol â Chanllawiau Polisi a Gweithdrefnau'r Cyngor, ar gael ar y fewnwyd, a byddai'n rhaid i'r Awdurdod, dan Gôd Ymarfer y Swyddfa Gartref, wneud adroddiadau rheolaidd, o leiaf yn flynyddol, i'r Aelodau ar ddefnydd pwerau o'r fath dan RIPA.

Gwasanaethau Cyfreithiol oedd yn dal Cofnod Canolog RIPA ond nid oeddynt yn gyfrifol am awdurdodiad ar hyn o bryd. Er hynny, roeddynt yn gwneud trosolwg rheolaethol o'r ceisiadau ac yn cynnal gwiriadau sicrhau ansawdd ar safon y cais. Maes ble byddai Gwasanaethau Cyfreithiol ag eisiau gweld gwelliant arwyddocaol oedd yr ystyriaeth addas a phriodol, ar wyneb y cais o'r prawf 'anghenraid' a 'chymesuroledeb' sy'n rhaid ei ystyried, cyn gwneud y penderfyniad i wneud gwaith gwyliadwriaeth cudd.

Eglurwyd nad oedd Awdurdodiadau yn darfod a bod rhaid i Swyddogion Awdurdodi gymryd perchnogaeth eu hawdurdodiad trwy'i oes. Roedd deddfwriaeth yn cyflenwi'r Cyngor â phwerau i ymyrryd â hawliau dynol rhywun, megis eu bywyd preifat a theuluol, ble oedd yn gyfreithlon a chymesur gwneud hynny.

Cytunodd yr Aelodau y dylid mynd i'r afael â'r broblem fod nifer annigonol o Swyddogion Awdurdodi, ac yn ogystal bu iddynt argymhell bod hyfforddiant gorfodol i'w ddarparu. Roedd y Pwyllgor hefyd yn cefnogi'r farn y dylai'r holl Gyfarwyddwr Corfforaethol gael eu henwi'n Swyddogion Awdurdodi ar geisiadau gan Swyddogion Ymchwilio, ac y dylai unrhyw wylidwriaeth ar weithwyr, ble bu honiadau o dramgwyddau troseddol, gael ei hystyried a'i hawdurdodi gan y Swyddog Monitro, a fyddai hefyd yn Uwch Swyddog Cyfrifol dan y ddeddfwriaeth.

PENDERFYNWYD – *bod y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol yn argymhell bod:-*

- (a) yr adroddiad i'w dderbyn a'i gynnwys i'w nodi.*
- (b) yr holl Swyddogion Awdurdodi i fynychu hyfforddiant gorfodol.*
- (c) nifer y Swyddogion Awdurdodi i'w gynyddu er mwyn ymdrin yn effeithlon â cheisiadau dan y ddeddfwriaeth, a*
- (d) bod neges gref i'w chylchlythyru i'r Swyddogion Awdurdodi ac Ymchwilio yn dweud bod rhaid i geisiadau gael eu rheoli, eu hawdurdodi a'u canslo'n unol â'r gyfraith a pholisi a gweithdrefnau'r Cyngor, byddir yn rhoi gwybod i'r Pwyllgor hwn os bydd y cyfryw'n cael ei dorri.*

[Gary Williams & Lisa Jones i Weithredu]

7. ADOLYGIAD Y CYFANSODDIAD

Roedd adroddiad gan y Swyddog Monitro, a oedd yn manylu ar ganlyniad y broses ymgynghori hyd yn hyn ac yn awgrymu meysydd i'w newid, wedi'i gylchlythyru gyda'r papurau ar gyfer y cyfarfod.

Eglurodd y Swyddog Monitro mai un o Ffrydiau Gwaith y Bwrdd Trawsnewid Busnes fu i adolygu Cyfansoddiad y Cyngor ac o fewn cylch gorchwyl y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol oedd gwneud cynigion ar gyfer newidiadau i'r Cyfansoddiad.

Roedd yr adroddiad yn darparu mwy o wybodaeth i'r Pwyllgor ynghylch yr adborth a dderbyniwyd gan Gynghorwyr mewn Gweithdy Adolygu'r Cyfansoddiad, ac yn gofyn am gymeradwyaeth i'r newidiadau arfaethedig i'w hargymhell i'r Cyngor Llawn. Roedd copi o'r cyflwyniad a ddarparwyd yn y Gweithdy wedi'i gynnwys fel Atodiad 1 i'r adroddiad. Cyfeiriodd y Swyddog Monitro at yr adborth a dderbyniwyd gan Aelodau ar y pynciau a godwyd gan y cyflwyniad a rhoddodd grynodedeb o'r materion Allweddol canlynol a oedd wedi'u hamlygu yn yr adroddiad:-

- Cynllun Dirprwyo
- Disgrifiad o'r Swyddogaethau
- Cylch Gorchwyl y Pwyllgor
- Rheolau Gweithdrefnau Contractau
- Rhyddid Gwybodaeth

- Presenoldeb Aelodau mewn cyfarfodydd a hyfforddiant gorfodol mewn perthynas â Chynllunio a'r Côt Ymddygiad.
- Y côd ymddygiad ar gyfer cofrestru rhoddion a lletygarwch.
- Disgrifiadau rôl aelodau
- Protocol Hunanreoli
- Cabinet
- Siarad cyhoeddus
- Protocolau
- Mesur Llywodraeth Leol Cymru
- Adolygu'r Cyfansoddiad yn barhaus

Rhoddodd y Swyddog Monitro grynodedb o'r adroddiad a chodwyd y materion allweddol canlynol a darparwyd ymatebion:-

Cynllun Dirprwyo - Mewn ateb i gais gan y Cadeirydd i gynnwys cyfeiriad yn y Cyfansoddiad at y broses o adrodd am benderfyniadau dirprwyedig gan Benaethiaid Gwasanaethau a swyddogion, cytunodd y Swyddog Monitro i edrych ar y mater hwn ac eglurodd y byddai penderfyniadau dirprwyedig a wneir gan swyddogion yn fwy tebygol o fod yn weithredol, yn rheoleiddiol neu'n ymwneud â materion strategol.

Rheolau Gweithdrefnau Contractau – Cadarnhaodd Pennaeth Gwasanaethau Archwilio Mewnol fod cyfarfodydd wedi'u trefnu i drafod ac ystyried cynllunio system newydd ar gyfer agor tendrau.

Rhyddid Gwybodaeth - Eglurwyd gan y Swyddog Monitro y byddai system ar gyfer prosesu ac awdurdodi eitemau cyfrinachol a ddynodir yn eitemau agenda Rhan II yn cael ei hystyried.

Aelodau - Awgrymodd Aelodau y dylai'r rhesymau dros ymddiheuriadau a gyflwynir am absenoldeb mewn cyfarfodydd gael eu cofnodi ac y dylai ffactorau megis cyflwr y tywydd, amseroedd a lleoliadau cyfarfodydd, hygyrchedd i aelodau'r cyhoedd ac amser teithio swyddogion gael eu cymryd i ystyriaeth hefyd. Eglurodd y Swyddog Monitro fod llawer o'r materion a godwyd wedi'u trafod yn y Gweithdy Adolygu'r Cyfansoddiad, a rhoddodd fanylion y ddarpariaeth hyfforddi i Aelodau sy'n cael ei threfnu gan y Rheolwr Cefnogi a Datblygu Aelodau. Nodwyd yr angen i sicrhau nad oedd diwrnodau hyfforddi Aelodau yn gwrthdaro â chyfarfodydd rheolaidd.

Adolygu'r Cyfansoddiad yn Barhaus – Ymatebodd y Swyddog Monitro i gwestiynau'n ymwneud â phenodi Cadeiryddion Pwyllgorau a chadarnhaodd y byddai'r Pwyllgorau Craffu trwy gyfraith yn gweithredu dan gydbwysedd gwleidyddol a chyfeiriodd at ofynion Adran 66 y mesur.

Mewn ateb i gwestiwn gan y Cynghorydd M.LI. Davies, cadarnhaodd yr Uwch Gyfreithiwr y byddai'r newidiadau arfaethedig drafft diwygiedig i'r Cyfansoddiad, yn cynnwys olrhain newidiadau, yn cael eu cyflwyno i'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol cyn cael eu cyflwyno i'r Cyngor Llawn i'w cymeradwyo.

Yn dilyn trafodaeth bellach, fe:-

BENDERFYNWYD – bod y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol yn:-

- (a) nodi cynnwys yr adroddiad a'r adborth gan Aelodau yn y gweithdy adolygu'r Cyfansoddiad a gynhaliwyd ar 24^{ain} Ionawr 2012, a
- (b) yn gofyn bod y newidiadau arfaethedig drafft diwygiedig i'r Cyfansoddiad i'w cyflwyno i'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol cyn cael eu cyflwyno i'r Cyngor Llawn i'w cymeradwyo.

[Gary Williams, Ivan Butler & Lisa Jones i Weithredu]

8. COFRESTR RISGIAU CORFFORAETHOL NEWYDD

Roedd adroddiad gan Reolwr Gwella Corfforaethol, a oedd yn rhoi sicrhad fod y broses ar gyfer datblygu, monitro ac adolygu'r Gofrestr Risgiau Corfforaethol yn gadarn, wedi'i gylchredeg yn y cyfarfod.

Pwrpas y Gofrestr Risgiau Corfforaethol oedd clustnodi'r digwyddiadau posibl yn y dyfodol a all gael effaith andwyol ar allu'r Cyngor i gyflenwi ei amcanion, yn cynnwys ei flaenoriaethau corfforaethol. Roedd y rheolaethau a'r camau a glustnodwyd yn dyngedfennol felly i gyflenwi'r blaenoriaethau corfforaethol.

Eglurwyd gan Reolwr Gwella Corfforaethol fod y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol, fel yr amlygwyd yn y Canllawiau Rheoli Risg ar gyfer Sir Ddinbych, wedi'i ymddiried â'r cyfrifoldeb o adolygu priodoldeb y rheoli risg a'r broses sicrhad a fabwysiadwyd. Cadarnhaodd fod y Gofrestr Risgiau Corfforaethol newydd wedi'i datblygu gan y Tîm Gweithredol Corfforaethol, a'i bod yn eiddo iddo.

Rhoddodd Rheolwr Gwella Corfforaethol grynodedeb o'r broses ar gyfer datblygu'r Gofrestr Risgiau Corfforaethol, yr oedd manylion ohoni wedi'u cynnwys yn yr adroddiad. Byddai'r Gofrestr Risgiau Corfforaethol yn cael ei hadolygu'n ffurfiol gan y Tîm Gweithredol Corfforaethol yn dilyn pob cylch o Heriau Perfformiad Gwasanaeth. Er hynny, byddai unrhyw risgiau newydd arwyddocaol neu gynyddol yn cael eu dwyn at sylw'r Tîm Gweithredol Corfforaethol, trwy'r Tîm Gwella Corfforaethol, wrth iddynt gael eu clustnodi. Byddai'r Tîm Gweithredol Corfforaethol yn barnu wedyn a ddylai'r risg honno gael ei chynnwys yn y Gofrestr Risgiau Corfforaethol.

Cadarnhaodd Pennaeth Gwasanaethau Archwilio Mewnol fod y swyddogaeth Archwilio Mewnol yn darparu sicrhad annibynnol ar effeithiolrwydd y gweithdrefnau rheoli mewnol a'r mecanweithiau sydd yn eu lle i liniaru risgiau ar draws y Cyngor. Roedd hefyd yn cynnig her annibynnol i sicrhau bod egwyddorion a gofynion rheoli risg yn cael eu mabwysiadu'n gyson trwy'r Awdurdod i gyd. Byddai Gwasanaethau Archwilio Mewnol yn defnyddio gwybodaeth o'r gwasanaeth a'r Cofrestr Risgiau Corfforaethol hefyd fel sail i'r flaenraglen waith.

Mewn ymateb i bryderon a godwyd gan y Cadeirydd, rhoddodd Rheolwr Gwella Corfforaethol fanylion y broses monitro. Eglurwyd y byddai adolygiad ac adroddiad blynyddol ar gynnydd y polisi rheoli risg, a gynhyrchir ar gyfer y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol, yn clustnodi meysydd gwan a oedd ag angen eu cryfhau i wella'r broses rheoli risg.

Awgrymodd y Cynghorydd J. Chamberlain Jones fod mwy o fanylder i'w roi i effeithiau arbedion effeithlonrwydd ar y gwasanaethau a ddarperir a bod y Gofrestr i'w haddasu i fod yn fwy cyfeillgar. Amlinellodd Rheolwr Gwella Corfforaethol rôl y Pwyllgor Craffu Perfformiad wrth graffu ar y Gofrestr. Eglurodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol: Trawsnewid Busnes ac Adfywio y byddai risgiau a glustnodir yn cael eu cynnwys yn y priod Gofrestr Risgiau Gwasanaethau a fyddai'n cael ei harchwilio trwy heriau perfformiad a phroses gosod y gyllideb. Pwysleisiodd hi'r angen i ddeall y canlyniadau sy'n deillio o arbedion effeithlonrwydd arfaethedig ac eglurodd fod y broses a fabwysiadwyd yn awr yn galluogi Aelodau a swyddogion fel ei gilydd i wneud heriau. Hysbysodd Rheolwr Gwella Corfforaethol y Pwyllgor fod cyfarfod wedi'i drefnu gyda'r Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol i asesu effaith arbedion effeithlonrwydd. Pwysleisiodd hefyd bwysigrwydd craffu ar y camau cyflenwi mewn perthynas â'r Cynlluniau Gwasanaeth a rôl y Pwyllgor Craffu Perfformiad wrth fonitro'r broses.

Mewn ateb i gwestiwn gan y Cadeirydd ynghylch risgiau cynhenid, cyfeiriodd Pennaeth Gwasanaethau Archwilio Mewnol at y Cynllun Parhad Busnes Corfforaethol a oedd wedi'i ddatblygu i ddelio â digwyddiadau annisgwyl.

Mewn ymateb i gwestiwn gan y Cynghorydd G.A. Jones, cytunodd Pennaeth Gwasanaethau Archwilio Mewnol i holi a fyddai'r drysau diogelwch o fewn adeilad Neuadd y Sir yn datgloi'n awtomatig pe digwyddai argyfwng.

PENDERFYNWYD – bod y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol:-

(a) yn derbyn yr adroddiad.

(b) yn cadarnhau ei fod yn fodlon fod y broses ar gyfer datblygu, monitro ac adolygu'r Gofrestr Risgiau Corfforaethol yn gadarn, a

(c) yn gofyn i Bennaeth Gwasanaethau Archwilio Mewnol holi a fyddai'r drysau diogelwch o fewn adeilad Neuadd y Sir yn datgloi'n awtomatig pe digwyddai argyfwng.

[Alan Smith & Tony Ward i Weithredu]

9. ADOLYGIAD O GRAFFU

Roedd adroddiad gan Bennaeth Busnes, Cynllunio a Pherfformiad, a oedd yn manylu ar gasgliadau adolygiad o'r system graffu newydd a fabwysiadwyd gan y Cyngor ym mis Mai 2011, wedi'i gylchlythyru gyda'r papurau ar gyfer y cyfarfod.

Hysbyswyd y Pwyllgor ei fod wedi'i gytuno fod y broses graffu newydd i'w hadolygu o fewn deuddeng mis cyntaf ei gweithrediad. Roedd y Grŵp Aelodau/Swyddogion a oedd wedi datblygu'r cynigion gwreiddiol wedi'i ymddiried ag ymgymryd â'r adolygiad o'r system newydd. Fel ei sylfaen roedd yr adolygiad wedi cymryd amcanion gwreiddiol mabwysiadu'r system newydd a hefyd y materion a godwyd gan Aelodau fel problemau posibl, a'r bwriad oedd rhoi prawf ar y rhain. Y dull fu i:-

- Ddeall barn pobl a oedd a wnelo â Chraffu; Aelodau, Swyddogion, Uwch Reolwyr; Aelodau Cyfetholedig a Phartneriaid;
- Cymharu'r rhaglenni gwaith o dan y system newydd ag eiddo'r hen un;
- Cael barn y rheoleiddwyr.

Roedd yr adroddiad yn ymgorffori canlyniadau'r gwaith a wnaed, yn cynnwys syniadau a gynigiwyd gan Aelodau, ac yn archwilio'r meysydd perthnasol yn eu tro. Rhoddodd Pennaeth Busnes, Cynllunio a Pherfformiad drosolwg byr o bob un o'r materion Allweddol canlynol a oedd wedi'u cynnwys yn yr adroddiad:-

- A oedd gan Aelodau ddigon o gymorth a gwybodaeth i graffu'n effeithiol.
- A oedd y System Graffu newydd wedi gallu craffu ar yr hyn sy'n bwysig.
- A oedd unrhyw faterion pwysig wedi'u methu.
- A oedd y strwythur newydd wedi gwella craffu ar Bartneriaethau ac ar Berfformiad.
- A oedd y system newydd yn gwneud y gorau o arbenigedd Aelodau.
- Beth fu'r effaith ar yr Aelodau Cyfetholedig Addysgol.
- A oedd y system newydd wedi ymdopi â'r llwyth gwaith.
- Rôl Cadeiryddion ac Is-Gadeiryddion.
- Barn Swyddfa Archwilio Cymru.

Mynegodd y Cynghorydd J. Chamberlain-Jones bryderon ynghylch y system graffu newydd ac eglurodd ei bod wedi'i harwain i gredu nad oedd nifer o Aelodau yn gwbl fodlon ar y system newydd. Teimlai fod ffigurau presenoldeb wedi disgyn oherwydd diffyg diddordeb yn y ffordd thema o fynd ati a bod yr holiadur a gylchredwyd wedi'i lunio o blaid y system newydd. Teimlid hefyd fod unrhyw ffaeiddau o fewn yr hen system wedi codi o ddiffyg darpariaeth hyfforddi'r Aelodau ac o'r broses a fabwysiadwyd ar gyfer penodi Cadeiryddion.

Codwyd y materion a'r pryderon canlynol gan y Cynghorydd M.LI. Davies a darparwyd ymatebion gan Bennaeth Busnes, Cynllunio a Pherfformiad:-

- Codwyd pryderon y byddai ymatebion i'r opsiynau yn yr holiadur, a ddychwelwyd fel ansicr, yn cael eu cofnodi fel wedi anghytuno. Pwysleisiwyd hefyd nad oedd opsiwn i ddychwelyd i'r hen system graffu wedi'i gynnwys. Amlinellodd Pennaeth Busnes, Cynllunio a Pherfformiad y broses a fabwysiadwyd ar gyfer gosod y cwestiynau oedd wedi'u cynnwys yn yr holiadur.

- Pwysleisiwyd pwysigrwydd rôl Is-Gadeiryddion wrth ddirprwyo dros Gadeiryddion. Teimlid y dylid cyfeirio at adran 12.4 yr adroddiad mewn perthynas â'r argymhelliad yn ymwneud ag addasu'r Grŵp Cadeiryddion ac Is-Gadeiryddion. Eglurwyd mai rôl a phrif ffocws y Grŵp Cadeiryddion ac Is-Gadeiryddion fyddai cydgysylltu'r rhaglen graffu. Roedd y Cadeirydd yn cefnogi'r farn y byddai mater cydbwysedd gwleidyddol, mewn perthynas â'r Grŵp Cadeiryddion ac Is-Gadeiryddion, yn cael ei gymryd i ystyriaeth a'i fod i'w wneud yn glir fod y Pwyllgorau Craffu yn datblygu eu priod flaenraglenni gwaith.

- Hysbyswyd yr aelodau fod eitemau'n ymwneud â materion addysg yn cael blaenoriaeth yn awr i'w hystyried mewn Pwyllgorau Craffu ble oedd yn bosibl.

Cyfeiriodd Pennaeth Busnes, Cynllunio a Pherfformiad at y crynodeb a oedd wedi'i gynnwys yn yr adroddiad ac eglurodd fod arwyddion clir o gynnydd yn amlwg o gynlluniau gwaith y Pwyllgorau a bod barn uwch-swyddogion, rheoleiddwyr a phartneriaid y Cyngor ac Aelodau wedi bod yn fwy cadarnhaol na negyddol ar bron

bob mater. Rhoddwyd cadarnhad na fu dim arwydd o effaith negyddol ar bresenoldeb mewn cyfarfodydd Craffu a dim arwydd o ddyhead i ddychwelyd at yr hen system. Gwahoddodd sylw'r Aelodau i feysydd a amlygwyd yn yr adroddiad ble'r oedd wedi'i ystyried y gallai gwelliannau gael eu gwneud.

Mewn ymateb i bryderon a godwyd gan y Cynghorydd J. Chamberlain-Jones ynghylch y diffyg cyfle i ddychwelyd at yr hen system graffu, cyfeiriodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol: Trawsnewid Busnes ac Adfywio at y cynnydd a wnaed ers cyflwyno'r system graffu newydd a bod y Cyngor wedi symud ymlaen. Eglurodd hi y byddai, oherwydd y rhesymau hyn, yn anodd ac yn anymarferol dychwelyd at yr hen system graffu yn awr.

Yn dilyn trafodaeth bellach, fe:-

BENDERFYNWYD – yn amodol ar sylwadau'r Aelodau, bod:-

- (a) yr adroddiad i'w dderbyn a'i nodi.
- (b) y Cyngor yn cadarnhau y dylai'r strwythur newydd barhau yn ei ffurfwedd bresennol.
- (c) grŵp y Cadeiryddion ac Is-Gadeiryddion i'w addasu fel y cynigiwyd yn yr adroddiad, a
- (d) hyfforddiant i Aelodau ar y system graffu i'w gynnwys yn y rhaglen gynefino ar gyfer y Cyngor newydd.

[Alan Smith, Gary Williams ac Eleri Woolford i Weithredu]

10. PECYN CYMORTH LLYWODRAETHU MEWN PARTNERIAETH

Roedd adroddiad gan Bennaeth Busnes, Cynllunio a Pherfformiad wedi'i gylchlythyru gyda'r papurau ar gyfer y cyfarfod.

Roeddid wedi gofyn am yr adroddiad mewn ymateb i adolygiad Gwasanaethau Archwilio Mewnol y Cyngor Sir ar Lywodraethu mewn Partneriaeth, Tachwedd 2011 ac roedd yn darparu cyngor mewn perthynas â chysondeb, cyfarwyddyd ac arfer da ar gyfer gweithio mewn partneriaeth yn y dyfodol yn unol â'r amserlen a'r dogfennau a gylchlythyrwyd gyda'r adroddiad.

Eglurodd Pennaeth Busnes, Cynllunio a Pherfformiad mai pwrpas y Pecyn Cymorth Llywodraethu mewn Partneriaeth arfaethedig fu i gynorthwyo'r Awdurdod wrth wella trefniadau llywodraethu da ac arfer da ar gyfer ei bartneriaid, i edrych yn ofalus ar weithio mewn partneriaeth, gan gategoreiddio partneriaethau o ran arwyddocâd cyfyng, canolig a mawr, fel bod modd clustnodi meysydd ar gyfer gwella perfformiad ac arbedion effeithlonrwydd.

Eglurwyd y byddai defnydd y Pecyn Cymorth, a chwblhau Cerdyn Sgorio Asesu Arwyddocâd a Rhestr Wirio Achos Busnes bob blwyddyn, o gymorth wrth boblogi'r Gofrestr Partneriaethau, gan sicrhau ei bod yn gyfredol ac yn berthnasol.

Blaenoriaeth allweddol fu sicrhau fframwaith partneriaeth cydlynol yn Sir Ddinbych ac unwaith y byddai'n weithredol byddai'r pecyn cymorth yn sicrhau y byddai gan yr Awdurdod:-

- Partneriaethau'n cwblhau "Archwiliad Iechyd" blynyddol
- Cofrestr Partneriaethau yn canolbwyntio ar arwyddocâd a risg
- Cofrestr a fyddai'n enwi swyddogion arweiniol yn y Sir
- risgiau a glustnodwyd a all fwydo i mewn i'r Gofrestr Risgiau Gwasanaeth a / neu Gorfforaethol berthnasol.

Byddai'r broses well o fonitro partneriaethau'n helpu i wella craffu effeithiol ac yn canolbwyntio ar bartneriaethau strategol a phartneriaethau mawr.

Rhoddodd Pennaeth Busnes, Cynllunio a Pherfformiad grynodedb o'r dogfennau canlynol a gylchlythyruwyd gyda'r adroddiad:-

- Pecyn Cymorth Llywodraethu mewn Partneriaeth.
- Nodiadau Cyfarwyddyd a Thempledi Pecyn Cymorth Llywodraethu mewn Partneriaeth.
- Atodiad 1 – Cerdyn Sgorio Asesu Arwyddocâd Partneriaethau – Sir Ddinbych.
- Atodiad 2 – Rhestr Wirio Achos Busnes Partneriaethau.
- Gwybodaeth ychwanegol yn ymwneud â Nodiadau Cyfarwyddyd a Thempledi Pecyn Cymorth Llywodraethu mewn Partneriaeth

Cyfeiriodd y Cynghorydd M.LI. Davies at Gynllun yr Iaith Gymraeg a Chanllaw'r Iaith Gymraeg a phwysleisiodd yr angen i fynnu bod cyrff cyhoeddus a phartion eraill yn rhoi blaenoriaeth i ddefnydd y Gymraeg mewn perthynas â'u Cynlluniau Iaith Gymraeg a pholisïau iaith. Roedd Pennaeth Busnes, Cynllunio a Pherfformiad yn cefnogi'r farn a fynegwyd a chadarnhaodd bwysigrwydd defnyddio'r Gymraeg. Serch hynny, eglurodd, yn achos partneriaethau y byddai, mewn rhai achosion, angen cyfaddawdu.

Mewn perthynas â Chytundebau Partneriaeth, roedd Aelodau a Phennaeth Busnes, Cynllunio a Pherfformiad yn cefnogi'r farn a fynegwyd gan yr Uwch Gyfreithiwr y dylai'r Adran Gyfreithiol fod yn gyfrannog yn gynnar yn y broses.

Yn dilyn trafodaeth bellach, fe:-

BENDERFYNWYD – *bod y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol yn derbyn yr adroddiad ac yn nodi sylwadau'r Aelodau.*

[Alan Smith, Gary Williams & Lisa Jones i Weithredu]

11. ADRODDIAD CYNNYDD ARCHWILIO MEWNOL

Roedd adroddiad gan Bennaeth Gwasanaethau Archwilio Mewnol, a oedd yn rhoi diweddariad ar y Gwasanaeth Archwilio Mewnol o ran y gwasanaethau y mae'n eu cyflenwi, darparu sicrhad, adolygiadau a gwblhawyd, perfformiad ac effeithiolrwydd wrth yrru gwelliant, wedi'i gylchlythyru gyda'r papurau ar gyfer y cyfarfod.

Roedd yr adroddiad yn rhoi diweddariad ar gyflenwi ein Cynllun Gweithredol ar gyfer 2011/12, adroddiadau Archwilio Mewnol diweddar a gyhoeddwyd, ymateb rheolwyr i faterion a godwyd a pherfformiad Archwilio Mewnol.

Rhoddodd Pennaeth Gwasanaethau Archwilio Mewnol grynodedb o'r adroddiad a oedd yn cynnwys manylion yn ymwneud â:-

Cyflenwi'r Strategaeth Archwilio Mewnol 2011/12
Crynodedb o Adroddiadau Archwilio Mewnol Diweddar
Perfformiad Archwilio Mewnol

Roedd Atodiad 1 i'r adroddiad yn rhoi dadansoddiad o'r gwaith yn ystod 2011/12, o gymharu â'r Cynllun Gweithredol diwygiedig a gytunwyd gan y Pwyllgor ym mis Tachwedd, 2011. Roedd yn cynnwys sgorau sicrhad a nifer o faterion a godwyd ar gyfer yr adolygiadau a gwblhawyd, diffiniadau a ddefnyddiwyd i ffurfio'r sicrhad archwilio a'r graddfeydd a ddefnyddiwyd i asesu'r lefelau risg ar gyfer materion a godwyd.

Roedd manylion adroddiadau a gyhoeddwyd er mis Tachwedd, 2011 wedi'u cynnwys mewn dau dabl gyda'r graddfeydd risg wedi'u diwygio i gyfateb i'r broses rheoli risg newydd. Roedd yr Adroddiadau Archwilio oedd wedi'u cynnwys yn y tablau yn ymwneud â:-

Llywodraethu mewn Partneriaeth
Ymrwymiad Lleihau Carbon (Rhan 2)
Datganiadau CYBLD Addysg Ôl-16 – Ysgol Uwchradd Prestatyn
Ysgol Uwchradd Prestatyn
Lleoliad Gwasanaethau Plant a Theuluoedd

Yn dilyn trafodaeth fer, fe:-

BENDERFYNWYD – *bod y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol:-*

- (a) yn derbyn yr adroddiad ac yn nodi cynnydd a pherfformiad Archwilio Mewnol hyd yma yn 2011/12.*
- (b) yn nodi adroddiadau Archwilio Mewnol diweddar a gyhoeddwyd, a*
- (c) yn nodi'r ymatebion i'r gwaith dilynol a wnaed gan y Gwasanaethau Archwilio Mewnol.*

[Ivan Butler i Weithredu]

13. BLAENRAGLEN WAITH Y PWYLLGOR

Roedd copi o flaenraglen waith y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol wedi'i gylchlythyru gyda'r papurau ar gyfer y cyfarfod.

PENDERFYNWYD – *cymeradwyo Blaenraglen Waith y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol.*

Daeth y cyfarfod i ben am 1.35 p.m.